

Sygnatura akt VI U 625/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 listopada 2016 roku

sprawy z odwołania K. M.

od decyzji z dnia 22 lipca 2016 roku znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

z udziałem zainteresowanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek

- I. **zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 22 lipca 2016 roku znak (...) w ten sposób, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne K. M. z tytułu zatrudnienia w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. stanowi kwota 3600zł,**
- II. **zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. na rzecz K. M. 360zł tytułem zwrotu kosztów procesu.**

SSO Tomasz Korzeń

VI U 625/16 UZASADNIENIE

K. M. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 22.07.2016 roku, numer (...), ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia wnioskodawczyni na kwoty: 0,00 zł – marzec 2014 roku, 2 479,00 zł – kwiecień 2014 roku, 2 080,85 zł – maj 2014 roku. Wniosła o zmianę decyzji i ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia skarżącej w kwocie ustalonej w umowie o pracę tj. 3 600,00 zł brutto miesięcznie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów procesu. Podniósł, iż wysokość ustalonego przez ubezpieczoną z płatnikiem składek wynagrodzenia nie znajduje uzasadnienia w zebranym materiale dowodowym.

Sąd ustalił co następuje:

K. M. urodziła się (...). Posiada wykształcenie średnie ogólne. Jest studentką piątego roku prawa. W dniu 20 maja 2009 roku uzyskała prawo jazdy kategorii B.

Przed zatrudnieniem u płatnika składek ubezpieczona pracowała jako sprzedawca w pasażu handlowym na stanowisku w T..

W okresie od 1 marca 2014 roku do 31 stycznia 2016 roku K. M. była zatrudniona w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.. Prezesem spółki jest jej ojciec. Ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 3 600zł brutto miesięcznie. Była zatrudniona na stanowisku kierownika do spraw obsługi kontraktów. Przeszła niezbędne badania lekarskie i została przeszkolona w zakresie BHP. Pracę rozpoczęła w dniu 1.03.2014 roku. Wykonywała pracę uzgodnioną. Sprawdzala wiarygodność kontrahentów głównie drogą internetową. Odszukiwała opinie o danych kontrahentach umieszczane na stronach internetowych. Kompletowała dokumentację firmy. Przygotowywała projekty pism dla prezesa spółki. Kierowała samochodem służbowym. Wozila prezesa spółki na budowy w B., B., P., w Holandii. Uczestniczyła w spotkaniach ojca z kontrahentami. Przyjmowała zamówienia. Negocjowała ceny z hurtownikami. Przyjmowała zamówienia od pracowników firmy na zakup materiałów budowlanych. Dowoziła materiały budowlane na budowy. Zastępowała prezesa w czasie jego nieobecności.

Przedmiotem działalności spółki (...) jest przede wszystkim budowanie i remont domów. Zysk spółki w 2013 roku wyniósł 35 187,88 zł. W 2014 roku oprócz ubezpieczonej spółka zatrudniała jeszcze księgową na 1/8 etatu.

dowód: dokumenty w aktach organu: dokumenty w aktach organu rentowego: oświadczenie k. 9, umowa o pracę k. 10-11, bilans k. 16, rachunek k. 17, lista płac k. 18-20, zaświadczenie k. 21, świadectwo k. 22, lista obecności k. 23-24, prawo jazdy k. 25, zaświadczenie k. 26, oświadczenia k. 27-28, karta szkolenia k. 29-30

świadectwo pracy k. 7-8

uchwała k. 9

lista płac k. 10-12

umowa o pracę k. 17-18

zakres obowiązków k. 19-20

oferty pracy k. 13-16

zeznania ubezpieczonej K. M. k. 34

wyrok z uzasadnieniem k. 141, 147-148v w aktach sprawy VI U 943 /

Sąd zważył co następuje:

Odwwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Dopuszczalne jest kwestionowanie przez organ rentowy zarówno faktu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności poszczególnych jej elementów - w tym wysokości uzgodnionego wynagrodzenia za pracę. Wynika to z treści art. 83 ust. 1 oraz art. 41 ust. 13 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963, dalej zwana ustawą systemową); (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, LEX 182776). Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Na mocy art. 11 ust. 1 powołanej ustawy osoby te podlegają także obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, a na mocy art. 12 ust. 1 powołanej ustawy ubezpieczeniu wypadkowemu. Art. 13 pkt 1 powołanej ustawy przewiduje, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Art. 8 ust 1 powołanej ustawy nakazuje za pracownika uważać osobę pozostającą w stosunku pracy. W świetle powyższego przepisu podstawową przesłanką objęcia zakresem ubezpieczenia społecznego jest posiadanie statusu pracownika.

Zgodnie z art. 22 k.p. przez zawarcie umowy o pracę pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy na rzecz pracodawcy, a pracodawca do zatrudnienia za wynagrodzeniem. Zgodnie z art. 353¹ K.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny wg własnego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie, ażeby warunki wynagrodzenia za pracę ustalone przez odwołującą z płatnikiem składek (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G. naruszały wskazane wyżej kryteria. Ustalone przez strony wynagrodzenie w kwocie 3 600,00 zł miesięcznie jest niższe niż przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej. Odwołująca posiada wykształcenie średnie, jest studentką piątego roku prawa. Wykonywała pracę zgodnie z posiadanym zakresem obowiązków. Pozwany nie przedstawił żadnej argumentacji logicznie uzasadnionej, która wskazywałaby, iż zamiarem stron było uzyskanie zawyżonych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących, że odwołująca wiedziała, iż jej stan uniemożliwi wykonywaniem przez nią pracy. Brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjmowania, że zawarcie umowy o pracę w zakresie wysokości wynagrodzenia w miało na celu obejście ustawy, ani że taka czynność prawna miała być sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58 K.c.). Prezes zainteresowanej spółki jest osobą nieposiadającą prawa jazdy, a zatem uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi posiadane przez ubezpieczoną okazały się być jednym z kluczowych argumentów przemawiających za zatrudnieniem skarżącej, która w głównej mierze wykonywała w spółce obowiązki kierowcy.

Organ rentowy w niniejszym postępowaniu nie kwestionował istnienia zatrudnienia i wykonywania pracy. Argumentacja co do nieadekwatności wynagrodzenia do kwalifikacji jest niezrozumiała. Sytuacja majątkowa pracodawcy, a w szczególności uzyskiwane dochody, pozwalały mu tak ukształtować wynagrodzenie.

Organ rentowy ma prawo kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, Lex 148238). Jednakże w uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził jednocześnie, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 1997 roku, U 6/96, OTK-ZU 1997 nr 5-6, poz. 66 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 r., I PKN 465/99, OSNAPiUS 2001 nr 10, poz. 345).

Podlegający konstytucyjnej i ustawowej wzmoczonej ochronie prawnej stan ciąży nie może dyskryminować kobiety w uzyskaniu legalnej ochrony w stosunkach ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006 roku III UK 156/05 (Lex 272549): „samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem.” Utworzenie zaś konkretnego stanowiska i zatrudnienie pracownika celem realizacji zadań przypisanych do tego stanowiska leży w sferze samodzielnych decyzji pracodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2006 roku, III AUa 577/05, Lex 189697). Tym samym okoliczność, iż ubezpieczona jest zarazem córką pracodawcy nie może sama przez się przesądzać o sprzeczności umowy o pracę z zasadami współżycia społecznego. Przepisy prawa nie zabraniają przecież zawierania umów o pracę między krewnymi.

Oceniając materiał dowodowy sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej K. M. oraz dokumentom zgromadzonym w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych i aktach sprawy VI U 943/14 albowiem uzupełniały się one wzajemnie tworząc logiczną całość.

Zeznania odwołującej i przedstawione przez nią dowody pozwoliły na ustalenie w sposób nie budzący wątpliwości, że ustalone między nią a płatnikiem wynagrodzenie było wynagrodzeniem godziwym. Zgodnie z wyrażoną w art. 232 K.p.c. w zw. z art. 6 K.c. zasadą kontradiktoryjności, ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego.

To one, a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Przepis art. 6 K.c. stanowi, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis art. 232 § 1 zd. 1 K.p.c. stanowi natomiast odpowiednio, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd Najwyższy charakteryzując art. 232 K.p.c., stwierdził, że na sądzie rozpoznającym sprawę nie spoczywa powinność zarządzania dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz poszukiwanie dowodów na ich udowodnienie. Do sądu nie należy przeprowadzanie z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 5-6, poz. 76). Organ rentowy formułując zarzuty dotyczące ustaleń wysokości wynagrodzenia zawartych w umowie o pracę łączącej skarżącą i płatnika składek, nie wykazał swoich twierdzeń zgodnie z zasadą ciężaru dowodowego (art. 6 K.c.). Nie wykazał bowiem, iż ustalenia zawarte w tej umowie co do wysokości wynagrodzenia ubezpieczonej były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Ustaleń w sprawie sąd dokonał na podstawie złożonych przez skarżącą dokumentów, a także dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego i aktach sprawy VI U 943/14 oraz zeznań ubezpieczonej K. M., którym to Sąd nadał przymiot wiarygodności z przyczyn wyżej wskazanych.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ 2 K.p.c. zaskarżoną decyzję należało zmienić i ustalić, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. M. z tytułu zatrudnienia w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. stanowi kwota zadeklarowana przez płatnika (3 600 zł brutto miesięcznie).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 K.p.c. Zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu, wobec wygrania sporu przez odwołującą, Sąd uwzględnił jej wniosek i przyznał zwrot kosztów procesu, obejmujący koszt zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego adwokatem. Wysokość tych kosztów tj. 360,00 zł, ustalono w oparciu o stawkę przewidzianą w § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

SSO Tomasz Korzeń